

Imperativ

Tvoření

tvar 3. os. pl. bez koncovky *-ou/-í + -0, -me, -te* (např. *nes-ou – nes!, sázej-í – sázej!, maluj-í – maluj!*)
 u sloves 5. třídy (vzor *dělat*) se koncové *-aj* v imperativu mění na *-ej* (*dělej-í – dělej!*), ALE: *hraj-í – hraj!*
 (protože *hrát* je sloveso 3. třídy, vzor *krýt*)
 pokud základ končí na výslovnostně obtížnou skupinu souhlásek (2 a více), přidává se v imperativu *-i, -ě(e)me, -ě(e)te* (*umř-ou – umři! tiskn-ou – tiskni!*)

-i, -eme, -ete: po *l, r, ř, s, z, c, š, ž, č*

-i, -ěme, -ěte: po *d, t, n; p, b, m, v*

Poznámky k jednotlivým třídám a vzorům

1. třída

Vzor *maže*: krácení kmenové souhlásky (*váže – važ!, píše – piš!*)

Vzor *maže, bere*: v různé míře přechody ke vzoru *dělá*, imperativ podle 1. nebo 5. třídy, příp. dublety

4. třída

Vzor *prosí*

- imperativ: trojí tvary

a) bez přípony: po slabice s krátkou samohláskou, *r, l* (*rad'! krm! plň!*); dlouhá samohláska v základu se krátí (*chvál-í – chval!, vrát-í – vrať!*)

b) finála *-s, -z* se v imperativu (na rozdíl od přičestí trpného) neměkčí: *zkus (X zkoušen), vraz (X vražen)*

c) s příponou *-i, -ě(e)me, -ě(e)te*: základ končí na souhláskovou skupinu (*mysli! objasni! zmenši!*)

d) v některých případech dublety: *čisti / čistě! šetři / šetř! prohlub / prohloubi!*